

Lista patronów pojazdów bydgoskiej komunikacji miejskiej

proponowanych przez Stowarzyszenie na rzecz rozwoju transportu publicznego w Bydgoszczy

Witold Stanisław Kazimierz Belza - ur. 1886 w Warszawie, zm. 1955 w Bydgoszczy, polski bibliotekarz, literat, publicysta, działacz kultury, dyrektor Biblioteki Miejskiej w Bydgoszczy (1920-1939, 1945-1952). Z dniem 1 września 1920 roku objął stanowisko dyrektora Biblioteki Miejskiej i Biblioteki Ludowej. Rozbudował dział rękopisów oraz doprowadził do odzyskania z rąk niemieckich pozostałości biblioteki bernardynów bydgoskich. W 1923 r. był współorganizatorem Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy oraz jednym z inicjatorów założenia Muzeum Miejskiego. W 1934 r. należał do współorganizatorów Rady Artystyczno-Kulturalnej i wchodził w skład jej zarządu. Swoją aktywną działalnością przyczynił się do wzrostu znaczenia Bydgoszczy jako ośrodka kulturalnego na Pomorzu i w kraju. W latach 1945-1949 pisywał do Ilustrowanego Kuriera Polskiego, Trybuny Pomorskiej, Ziemi Pomorskiej i Tygodnika Warszawskiego.

Jan Biziel - ur. 1858 w Osiecznej, zm. 1934 w Bydgoszczy, polski lekarz, działacz niepodległościowy i społeczny, radny miejski. Z jego inicjatywy w końcu 1911 r. została założona Księgarnia Bydgoska. W 1914 r. był współzałożycielem i członkiem rady nadzorczej Banku Dyskontowego w Bydgoszczy. W 1921 r. został przewodniczącym Polskiego Komitetu Wyborczego w Bydgoszczy a do końca marca 1922 r. pełnił funkcję przewodniczącego Rady Miejskiej. Ponadto w latach 20. XX w. był lekarzem naczelnym Lecznicy Miejskiej i ordynatorem oddziału wewnętrznego.

Józef Bronikowski - ur. 1851 w Koronowie, zm. 1926 w Bydgoszczy. W 1919 r. Naczelna Rada Ludowa w Poznaniu mianowała go komisarzem i mężem zaufania, który miał uczestniczyć przy odbiorze majątku państwowego w Inspekcjach Dróg Wodnych w Bydgoszczy i Nakle n. Notecią. Od 1920 r. był kierownikiem Inspekcji Dróg Wodnych w Bydgoszczy. Był członkiem Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy. 2 maja 1923 r. został kawalerem Krzyża Oficerskiego Orderu Odrodzenia Polski.

Teresa Barbara Cieplý - ur. 1937 w Brodni, zm. 2006 w Bydgoszczy, polska lekkoatletka, uprawiała sprint i biegi płotkarskie. Zdobyła aż trzy medale olimpijskie: złoty w sztafecie 4 × 100 m w Tokio 1964, srebrny w biegu na 80 m przez płotki w Tokio 1964, brązowy w sztafecie 4 × 100 m w Rzymie 1960. Mistrzyni Europy z Belgradu 1962 na 80 m przez płotki oraz w sztafecie 4 × 100 m. Ośmiokrotna mistrzyni i 25-krotna rekordzistka Polski.

Waleria Władysława Drygała - ur. 1908, zm. 1969, dziennikarka, założycielka „Kalendarza Bydgoskiego”. Po wyzwoleniu Bydgoszczy zgłosiła się do służby społecznej. Następnie, zgodnie ze swymi zainteresowaniami dziennikarskimi, podjęła pracę w bydgoskim oddziale „Polpressu”, skąd przeszła do Rozgłośni Pomorskiej Polskiego Radia. W 1969 r. doprowadziła do wydania „Kalendarza Bydgoskiego”, który następnie współredagowała i zasilala cennymi przyczynkami historycznymi i regionalnymi ciekawostkami. Wybrała również zgłoszone na konkurs wspomnienia i opracowała I tom „Opowieści bydgoskich” (1970). Udzielała się aktywnie w Towarzystwie Miłośników Miasta Bydgoszczy, kierując jego sekcją wydawniczą. Aktywnie działała także w szeregu organizacji społecznych m.in. Stowarzyszeniu Dziennikarzy Polskich, Okręgowej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich, Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa i innych.

Jan Klein - ur. 1885 r. w Bydgoszczy, zm. 1940 w Sachsenhausen, ksiądz katolicki, bibliotekarz, muzeolog, historyk. W grudniu 1920 r. złożył wniosek w magistracie bydgoskim o przyjęcie go na stanowisko archiwariusza miejskiego. Do 31 lipca 1921 r. pracował w Bibliotece Miejskiej w charakterze kustosa, będąc jednocześnie zastępcą dyrektora. 1 lipca 1923 r. powierzono mu zorganizowanie Muzeum Miejskiego z tytułem dyrektora. 1 marca 1925 r. opuścił Bydgoszcz i objął parafię Cieszewo koło Miłosławia. W 1940 r. wywieziono go do obozu koncentracyjnego w Sztutowie, a stamtąd do Oranienburga-Sachsenhausen.

Hieronim Włodzimierz Konieczka - ur. 1920, zm. 1994, aktor teatralny i filmowy, działacz kultury, reżyser teatralny. Karierę artystyczną rozpoczął w Teatrze Miejskim w Bydgoszczy (1946). W 1956 r. z jego inicjatywy powstała w Bydgoszczy Scena Studyjna. Od 1961 do 1976 był też aktorem kolejno w teatrach w Poznaniu, Koszalinie, Szczecinie i Toruniu. Odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Jan Kossowski - ur. 1898, zm. 1958, architekt i budowniczy. W latach 1925-1928 projektował i realizował wspólnie z Bronisławem Jankowskim wille mieszkalne na osiedlu Sielanka. W latach 30 zaprojektował ponad 30 kamienic i willi w Śródmieściu Bydgoszczy, w tym głównie na obszarze Sielanki i os. Leśnego. Według jego projektów miała miejsce budowa arkad w przyziemi kamienic przy ul. Focha i Jagiellońskiej u zbiegu z ulicą Gdańską.

Zdzisław Ludwik Krzyszkowiak - ur. 1929 w Wielichowie, zm. 2003 w Warszawie, lekkoatleta polski, biegacz długodystansowy, mistrz olimpijski, mistrz Europy, rekordzista świata. Na Mistrzostwach Europy w Sztokholmie w 1958 r. triumfował na dwóch dystansach – 5 i 10 kilometrów. W 1960 podczas meczu Polska – ZSRR w Tule ustanowił rekord świata w biegu na 3000m z przeszkodami. Podczas igrzysk olimpijskich w Rzymie w 1960 r. zdobył złoty medal na 3000m z przeszkodami. Zdzisław Krzyszkowiak był także 13-krotnym mistrzem Polski na 5000 m, 10000m, 3000m z przeszkodami i w biegach przełajowych na 3 i 6 km (1953-1962).

Rajmund Kuczma - ur. 1929 w Nakle nad Notecią, zm. 2007, historyk i muzealnik. Od 1968 do 1981 był dyrektorem Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy Autor książek: „Bydgoskie legendy i przypowieści” (1992), „Patroni bydgoskich ulic” (1995).

Alfons Licznarski - ur. 1902 w Samplawie, zm. 1976 w Bydgoszczy, polski dyplomowany inżynier-architekt, działacz społeczny. W 1939 r. został ekspertem budownictwa przemysłowego przy Związku Miast Polskich w Warszawie. W latach 1937-1938 był również wykładowcą w bydgoskiej Państwowej Szkole Przemysłowej. Po wojnie rozpoczął pracę w Regionalnej Dyrekcji Planowania Przestrzennego w Bydgoszczy, gdzie zajmował stanowisko kierownika pracowni urbanistycznej. W 1947 r. na zlecenie Komitetu Odbudowy Teatru w Bydgoszczy opracował projekt budowy nowego gmachu teatralnego – Teatru Polskiego w Bydgoszczy. Aktywnie działał w Towarzystwie Miłośników Miasta Bydgoszczy. Zapoczątkował kompletowanie fotografii bydgoskich zabytków. Opowiadał się za rekonstrukcją m.in. ratusza miejskiego. Przez szereg lat przewodniczył konkursowi „Miasto w kwiatkach i zieleni”.

Ryszard Markwart - ur. 1868 r. w Ostródzie, zm. 1906 w Świnoujściu, ksiądz, kapelan wojskowy w Magdeburgu i Berlinie, proboszcz w parafii farniej w Bydgoszczy (1899–1906), polski działacz narodowy. Jako proboszcz bydgoski uczył religii w bydgoskim gimnazjum królewskim i gimnazjum realnym oraz opiekował się istniejącymi przy farze stowarzyszeniami religijnymi i charytatywnymi. Otaczał opieką reaktywowane w 1892 r. Towarzystwo Robotników Polsko-Katolickich. W 1906 r. założył także cmentarz Nowofarny przy ulicy Artyleryjskiej.

Józef Podgóreczny - ur. 1900, zm. 1990. W 1946 r. został skierowany na stanowisko dyrektora Wojewódzkiej Delegatury Spółdzielni Wydawniczo-Oświatowej „Czytelnik” w Lublinie, a następnie w Bydgoszczy. W 1950 r. otrzymał zadanie zorganizowania Wojewódzkiej Ekspozytury „Domu Książki”. W 1952 r. pracował w Wydziale Finansowym Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Bydgoszczy, a w grudniu tego roku został powołany na stanowisko dyrektora Biblioteki Miejskiej. Znacznie rozszerzył sieć filii i punktów bibliotecznych: Wyodrębnił dział zbiorów specjalnych i dążył do jego wzbogacenia. Przyczynił się do szybkiego rozwoju czytelnictwa w Bydgoszczy i województwie bydgoskim. Należał do ojców-założycieli Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego.

Mieczysław Połukard - ur. 1930 w Wołominie, zm. 1985 w Bydgoszczy. Żużlową karierę rozpoczął we Wrocławiu. W 1955 przeniósł się do Polonii Bydgoszcz, gdzie po zakończeniu kariery został trenerem. Jest pierwszym w historii Polakiem, który awansował do finału Indywidualnych Mistrzostw Świata (1959). Wystąpił także w trzech finałach Drużynowych Mistrzostw Świata (I miejsce w 1961).

Józef Walenty Schulz - ur. 1884 r. w Kwasutach, zm. 1940 r. w Buchenwaldzie, polski ksiądz, kanonik honorowy Kolegiaty Poznańskiej, proboszcz w parafii farniej w Bydgoszczy (1931-1939). 21 grudnia 1931 r. otrzymał stanowisko proboszcza kościoła farnego św. Marcina i Mikołaja w Bydgoszczy. Rok później mianowano go również inspektorem nauki religii w bydgoskich szkołach powszechnych. Otaczał opieką ludzi bezdomnych i pozbawionych pracy. Działał wśród młodzieży, pełniąc funkcje honorowego przewodniczącego Stowarzyszenia Młodzieży Katolickiej w Bydgoszczy. 3 września 1939 r. wszedł w skład Komitetu Obywatelskiego, a następnego dnia został wybrany wiceprzewodniczącym Zarządu Straży Obywatelskiej. Po zajęciu miasta przez wojska niemieckie, uczestniczył w pertraktacjach mających zapewnić członkom Straży Obywatelskiej humanitarne warunki kapitulacji. 21 września 1939 r. przetransportowano go do obozu koncentracyjnego w Dachau, a następnie 26 września do obozu w Buchenwaldzie.

Jerzy Bolesław Sulima-Kamiński - ur. 1928, zm. 2002, pisarz, poeta i dziennikarz radiowy. Jego debiut radiowy przypadł w 1954 r. (opowiadanie „Dezynfektor”), a książkowy w 1958 r. (zbiór opowiadań „Czy księżyc się boi?”). Był autorem wielu słuchowisk radiowych, felietonów, recenzji literackich i audycji monograficznych na lokalnej i ogólnopolskiej antenie radiowej. Powszechnie uznanie zyskał trylogią bydgoską „Most Królowej Jadwigi”, wydaną w 1981 r. jako dzieło jednotomowe. Przez dwie kadencje (1994-2002) zasiadał w Radzie Miasta Bydgoszczy, gdzie zajmował się sferami kultury i nauki. W latach 1998-2002 przewodniczył podkomisji do spraw nazewnictwa miejskiego.

Andrzej Jan Szwalbe - ur. 1923, zm. 2002, prawnik, polski działacz społeczny i kulturalny. W 1951 r. został mianowany dyrektorem administracyjnym Pomorskiej Orkiestry Symfonicznej. Stał się jednym z inicjatorów powstania Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego (1959), był pomysłodawcą zbudowania w Bydgoszczy Teatru Muzycznego (1960), a gdy w 1973 r. ruszyła budowa gmachu Opery, był przez wiele lat inwestorem bezpośrednim tego przedsięwzięcia.

Jan Teska - ur. 1876 w Chojnicy, zm. 1945 w Trojanowie k. Sochaczewa, dziennikarz, wydawca „Dziennika Bydgoskiego”, polski działacz polityczny. W listopadzie 1907 r. przeniósł się do Bydgoszczy, gdzie założył „Dziennik Bydgoski”. Pierwszy numer okazowy tego pisma ukazał się 2 grudnia 1907 r., a Teska był jego wydawcą i redaktorem. W 1920 r. był radnym tymczasowej Rady Miejskiej, okresowo jej przewodniczącym. 25 czerwca 1925 r. Rada Miejską wybrała go niepłatnym radcą miejskim. W latach 1925-193 pełnił funkcję prezesa Syndykatu Dziennikarzy Pomorskich.

Marian Turwid - ur. 1905 we Wrześni, zm. 1987 w Warszawie, polski pisarz i artysta malarz. Był przewodniczącym Związku Plastyków Pomorskich i sekretarzem Rady Artystyczno-Kulturalnej w Bydgoszczy (1937-1939). W marcu 1945r. został kierownikiem Oddziału Plastyki w Wydziale Kultury i Sztuki Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego. Był redaktorem dodatku kulturalnego Ilustrowanego Kuriera Polskiego. W 1946 r. zorganizował w Bydgoszczy Państwową Szkołę Sztuk Pięknych. Z jego inicjatywy powstał Pomorski Dom Sztuki, w którym urządzono stały salon wystawowy plastyki przy Okręgu Pomorskim ZPAP.

Józef Twardzicki - ur. 1890 w Radomiu, zm. 1972 w Krakowie, polski ekonomista, bankowiec, prezydent Bydgoszczy (1945-1949). Od maja 1922 do października 1924 r. pracował w warszawskim Banku Kredytowym. W latach 1924-1932 był członkiem zarządu i dyrektorem Pomorskiego Banku Rolniczego w Toruniu. 30 sierpnia 1945 r. Komisja Międzypartyjna w Bydgoszczy wysunęła go na stanowisko prezydenta miasta. 20 maja 1947 r. stanął na czele Komitetu Budowy Teatru, który miał zastąpić pochopnie rozebrany gmach Teatru Miejskiego na placu Teatralnym.